

Хмельницька обласна універсальна наукова
бібліотека ім. М. Островського

Пам'ять жива вічно...

**До 65-річчя Перемоги
у Великій Вітчизняній війні**

Методичні поради

Хмельницький
2010

Пам'ять жива вічно...: До 65-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні: Метод. поради / Хмельниц. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Островського. – Хмельницький, 2010. – 20 с.

Поради підготовлені з метою надання практичної допомоги бібліотечним працівникам у проведенні культурно-освітніх заходів, приурочених 65-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

Укладач: *Грудецька Т.В.*

Рецензент: *Маковська В.В.*

Відповідальна за випуск: *Синиця Н.М.*

☞ Тих днів не померкне слава! ☜

*Нам не забути днів війни...
У нашій пам'яті вони.
І ті герої незабутні,
Що з нами йдуть в віки майбутні.*

Шістдесят п'ять років тому радянські війська у героїчній борні підняли червоний стяг над поверженим Берліном та принесли світу довгоочікувану Перемогу. Ця дата залишиться найвеличнішим спомином у серці кожного громадянина України. Адже саме Україна зазнала найбільших жертв і руйнувань у страхітливій Другій світовій війні.

Минають десятиліття... народжуються і виростають нові покоління. Але в пам'яті народній ніколи не погасне подвиг тих, хто боровся і поліг за визволення рідної землі.

9 травня 2010 року виповнюється 65 років історичної Перемоги у найбільшій і найкривавішій війні. Мільйони українців, представників інших націй і народностей, що населяють нашу державу, в тому числі більше ста тисяч подолян, віддали своє життя за честь, свободу і незалежність України. Наші пам'ять і совість велять нам не залишати поза увагою братських могил і пам'ятників на місцях колишніх концтаборів, що розміщалися на території нашої області, ветеранів війни, солдатських вдів та "дітей війни". Наш святий обов'язок вшанувати пам'ять загиблих, віддати належне живим учасникам і свідкам війни.

У підготовці до відзначення 65-річчя Перемоги бібліотеки повинні брати активну участь та провести літературно-мистецьку акцію "Пам'ять жива вічно".

До 65-річчя звільнення України від фашистських загарбників та Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр., та з метою увічнення пам'яті про героїв Великої Вітчизняної війни, тилу, залучення до активних форм громадського і патріотичного виховання молоді **рекомендуємо спланувати та провести ряд заходів:**

- науково-практичні конференції;
- "круглі столи";

- вечори-пам'яті, зустрічі героїв та жертв Великої Вітчизняної війни, їх сімей, перегляд кінофільмів відповідної тематики з наступним обговоренням;
- організація благодійних акцій для учасників війни, солдатських вдов, "дітей війни";
- оформлення книжкових виставок.

Для проведення читань, "круглих столів" пропонуємо такі теми:

- "Наш край в роки війни";
- "Увічнення подій Великої Вітчизняної війни";
- "Рух опору на окупованих територіях";
- "Події Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 років";
- "Визначні бойові операції";
- "Підпільно-партизанський рух на території нашого району (міста)";
- "Збережемо пам'ять про подвиг";
- "Герої війни – наші земляки";
- "Моє місто в роки війни";
- "Велика Вітчизняна війна: нові сторінки історії, імена, події";
- "Наслідки війни для українського народу: політичні, економічні, морально-естетичні";
- "Бойові нагороди моєї родини".

Тематичне розмаїття виставок, книжкові полицки, перегляди літератури:

- "Україна у Великій Вітчизняній війні";
- "Вічна Вам шана і слава солдати Перемоги";
- "Ті суворі горді роки...";
- "Батьки і діти Перемоги";
- "Немеркнуче світло великого подвигу";
- "Сповідь солдатських сердець";
- "Між життям і безсмертям мости";
- "У граніті, у бронзі, у серцях";
- "Україна в полум'ї війни";
- "Нарешті знищена війна весняним громом Перемоги";
- "Партизанськими стежками";
- "Уклін живим – загиблим слава";

- "Хто за свободу вийшов проти смерті, тому немає смерті на землі";
- "Зорять з граніту вічні солдати, болями їхніми пам'ять жива";
- "Пам'ять серця, пам'ять сивини. Пам'ять тих, хто не прийшов з війни";
- "Ріка нашої пам'яті" .

Для участі в заходах доцільно залучати ветеранів Великої Вітчизняної війни, представників місцевої влади, громадських організацій.

Заходи щодо узагальнення матеріалів з проведеної роботи:

1. Оформлення стендів, фотоальбомів з метою поповнення бібліотечних фондів.
2. Укладання книг Пам'яті загиблих в роки Великої Вітчизняної війни.
3. Публікації в пресі статей про роботу публічних бібліотек, здійснену з нагоди відзначення 65-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

☞ Рекомендовані заходи ☜

1. Сценарій Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні "Ще довго пам'яттю болітиме війна" (До 65-річчя Перемоги)

Цей сценарій є орієнтовним. Ви можете вносити свої відповідні зміни та доповнення, активно використавши місцеві матеріали.

У фойє організована книжкова виставка "Ще довго пам'яттю болітиме війна". Святково прикрашений зал українською національною символікою.

Ведучий:

Щороку в травні ми відзначаємо День перемоги. Дорогою ціною заплатив український народ за участь у найстрашнішій за всю світову історію війні 1941-1945 рр. Не щезне в пам'яті людській, не йде в забуття великий подвиг і велика трагедія нашого народу – його битва, його перемога над фашистами. Можна по-різному ставиться до Великої Вітчизняної війни, по-різному її називати, але хіба можна забути тих, хто віддав своє життя для щастя інших. Урок мужності, присвячений пам'яті жертв Другої світової війни, – це лише маленька часточка великої данини пошани полеглим.

Ведуча:

*Ніхто не забутий; На попіл ніхто не згорів: Солдатські
портрети на вишитих крилах пливуть.*

І доки є пам'ять в людей і живуть матері,

Допоки й сини, що спіткнулись об кулі, живуть.

Їх прийняла війна, лишивши списки

загиблих у праведнім бою,

застигли в тузіobelіски,

в гранітнім каміннім строю.

Пам'ятайте, друзі, цих людей довіку,

Тих, хто повернувся і поліг в боях.

І вклонілось всі ми низько до землі їм,

Квітами устелим їх тернистий шлях.

Ведучий:

Нелегке наше сьогодні не може заступити радості приходу весни, а разом з нею і Дня Перемоги. Цей день залишиться для нас завжди затьмареним від гіркоти втрат і осяяний сонцем Перемоги. Його наближали, як могли, люди, котрим було дуже нелегко в ті воєнні літа і яким найважче сьогодні. У довічному боргу наше покоління і перед тими ветеранами війни, кому пощастило пройти через чорнило битв і дожити до світлого Дня Перемоги. Все менше їх залишається в життєвому строю. Даються взнаки і опалена війною молодість, сирі окопи і бліндажі, голод і холод, хвороби і рани. Їхні груди вкриті медалями, на скронях – сивина. Але вони пам'ятають ті страшні часи, хоч часто їм і не хочеться про них згадувати.

Ведуча:

Мільйонам людей назавжди вривався в пам'ять перший день Великої Вітчизняної війни. Чорною тінню фашистської навали, димом пожеж, смертю і руїнами звалився він на нас. І враз неділя 22 червня 1941 року, мирний день відпочинку, обернувся довгими роками страждань.

Ведучий:

Спинись, проклятий супостате,

На світ востаннє подивись:

За тіло матері розп'яте

Сини на пару піднялись.

У бій за наші ниви,

За ясний сміх дитячий,

За юний спів щасливий,

За славний труд гарячий.

Вперед, полки суворі,

Під прапором свободи,

За наші ясні зорі,

За наші тихі води.

Ведуча:

Сонце палило нестерпно, Гнулось садове гілля.

Падали яблука в серпень, Глухо стогнала земля.

Рвали снаряди їй груди. Всюди гриміла війна,

Падали скошені люди, їх не щадила війна.

Ведучий:

Мільйони людей забрала Велика Вітчизняна війна. Це важко усвідомити. Смерть однієї людини – це трагедія. А коли мільйони... Загиблим не болить. У живих продовжують кровоточити рани: у ветеранів, які втратили своїх друзів-однополчан, рідних і близьких, душі, які простріляні похоронками, у рано посивілих дітей війни, які не побачили своїх батьків і пережили пекло окупації.

Ведуча:

Мільйони людей в усьому світі знають про звіряче обличчя фашизму з книг, документальних та художніх фільмів. Все менше залишається тих, хто пам'ятає злочини фашистів зі свого трагічного досвіду.

Запрошуємо до слова ветерана Великої Вітчизняної війни...

(Виступ ветерана)

Дякуємо вам за те, що поділилися з нами своїми спогадами. Для вас і всіх присутніх звучить музичний дарунок.

Ведучий:

На окупованій території гітлерівці знущалися над мирним населенням та військовополоненими. Вони масово розстрілювали жителів міст і сіл, не жаліючи ні старих, ні малих, піддавали нелюдським тортурам полонених солдатів і офіцерів, партизанів, підпільників, тисячами примусово вивозили працездатних громадян на каторжні роботи до Німеччини, руйнували пам'ятники національної культури, житлові будинки, підприємства, розкрадали майно громадян та загальнонаціональні цінності. Ідеологи фашизму проповідували надуману расову теорію про вищість арійської раси – раси господарів, покликаних керувати іншими народами.

Люто ненавиділи фашисти радянських людей, слов'янські народи – поляків, білорусів, українців, росіян. Розроблялися і виконувалися плани масового фізичного знищення, поневолення тих, хто залишився живим.

Ведуча:

Техніка знищення населення окупованих країн була садистською, сягнула небачених розмірів. Гітлерівці вкрили Європу павутиною похмурих катівень, організували жахливі "фабрики смерті". Кров холоне в жилах при згадці про такі табори смерті, як Дахау, Освенцім, Майданек, Бухенвальд,

Заксенхаузен та подібні їм, в яких по-звірячому закатовано й знищено декілька мільйонів чоловік. У концтаборах неолюдки творили злочини, яких історія людства ще не знала. Людей катували, практикували на них досліди, труїли газом, спалювали в крематоріях. Для відбору німці ставили планку на висоті 120 см. Всі діти, які могли пройти під цією планкою, відправлялися до крематорію. Знаючи про це, діти витягувалися як тільки могли, піднімали вгору голови, стараючись потрапити до групи тих, кого залишають в живих...

Поділитись своїми спогадами просимо...

(Виступ запрошеного)

Ведучий:

Тільки на окупованій території СРСР фашисти замучили й знищили близько 10 млн. мирних жителів, в тому числі жінок, дітей, людей похилого віку. Скрізь окупанти вводили примусову рабську працю з каторжним режимом. Мільйони людей, яких вивезли до Німеччини або залишили на окупованій території, утримувалися в неволі, як раби в давнину...

"Березень, 12, Ліозно, 1943 рік. Дорогий, добрий татусю! Пишу я тобі листа з німецької неволі. Коли ти, татусю, будеш читати цього листа, мене в живих не буде. І моє прохання до тебе, батьку: покарай німецьких кровопивць. Це заповіт твоєї помираючої доні.

Кілька слів про маму. Коли повернешся, маму не шукай, її розстріляли німці. Коли допитувалися про тебе, офіцер бив її нагайкою по обличчю. Мама не витерпіла і гордо сказала: "Ви не злякаєте мене побоями. Я впевнена, що чоловік повернеться назад і викине вас, підлик загарбників, звідси геть." І офіцер вистрелив мамі в обличчя...

Татусю, мені сьогодні виповнилося 15 років, і якщо б зараз ти зустрів мене, то не впізнав би свою доню. Я стала дуже худенька, мої очі запали, коси мені постригли наголо, руки висохли, схожі на граблі. Коли я кашляю, з рота йде кров – мені відбили легені.

... я рабиня німецького барона, працюю у німця Шарлена прачкою, перу білизну, мию підлогу. Працюю дуже багато, а їм два рази на день в кориті разом зі свинями.

Живу я в сараї, де дрова, в кімнату мені заходить не можна. Два рази я втікала від господарів, але мене

знаходив їхній двірник. Тоді сам барон зривав з мене сукню і бив ногами. Я втрачала свідомість. Потім на мене виливали відро води і кидали в підвал. Тільки смерть врятує мене від жорстоких побоїв.

Не хочу більше мучитися рабинею у проклятих, жорстоких німців... тату, відомсти за маму і за мене. Прощай, добрий татусю, йду помирати...

Твоя доня "

Ведуча:

А скільки матерів, сестер, коханих чекали і не дочекалися своїх синів, братів, чоловіків. У народі надаремно кажуть, що час не владний над материнським горем. І скільки б не минуло років і десятиліть від того недільного ранку, коли пролунало страшне слово "війна", вони ніколи не принесуть спокою матерям, діти яких віддали найдорожче – життя у боротьбі з фашистськими загарбниками.

Ведучий:

До тебе, людино, звертаюсь:

Залиш на хвилинку щоденні турботи.

З собою побудь у глибокій скорботі,

Згадай чоловіка, товариша, брата,

Дружину, сестру чи посивілу матір.

*Перед трагічною хвилиною мовчання
словами говорити неможливо.*

Оця хвилинка більше нам розкаже,

Ніж тисячі, а чи мільйони слів.

Солдатів подвиг, про який сьогодні

Дізнались ми, не вимовить словами,

А тільки серцем можна це сказати,

Але воно, на жаль, не має мови,

Лиш має біль. І тому я прошу

Солдатів пам'ять вшанувати мовчанням.

Хвилинка мовчання.

Ведуча:

Йшов 1945 рік. Велика Вітчизняна війна радянського народу проти фашистських загарбників наближалася до переможного кінця. Навесні Радянська Армія підійшла до столиці фашистської Німеччини – міста Берлін. З 16 квітня по 8 травня була проведена остання наступальна операція Великої

Вітчизняної. Радянські війська, які на той час вже мали перевагу в живій силі і техніці, за участю бойових частин Війська Польського нанесли кілька сильних ударів на широкому фронті, розбили берлінське угруповання противника на частини і оточили їх. Берлінською операцією командував Маршал Радянського Союзу Г.К. Жуков.

20 квітня почався штурм Берліна. 25 квітня завершилося оточення берлінського угруповання, радянська Армія зустрілася з частинами союзників – американською армією.

Битва за Берлін тривала до 2 травня. Особливо запеклим був штурм рейхстагу – лігва фашистського звіра. Над рейхстагом замайорів Червоний прапор, який символічно став прапором Перемоги над фашизмом. Гарнізон ворога капітулював у ніч на 2 травня. Бої з окремими групами ворога, які проривалися з оточення, продовжувалися до 5 травня.

Ведуча:

8 травня 1945 року представники німецького верховного командування підписали в Карлсхорсті (передмістя Берліна) акт про капітуляцію збройних сил фашистської Німеччини. Ворог здався. Переможне завершення Великої Вітчизняної війни значило крах гітлерівського "нового порядку", звільнення поневолених народів Європи, врятування світової культури і цивілізації від фашизму. День 9 травня став Днем Перемоги, великим святом всього людства.

Ведучий:

*Упав Берлін. Іще боями гула розвихрена земля,
а вже з барвистими квітками вступила тиша на поля.
І сходяв мир на доли й води і в гарячковий стук сердець.
Удари з заходу і сходу сказали ворогу: "Кінець!"
Кінець! Незборна правди сила, замовк гармат охриплий
спів.
Кінець. І тиша оглушила людей, що звикли до громів.
І всі звели до сонця чола, що довго снилось їм у млі.
І стало тихо так навколо, мов не було іще ніколи
такої тиші на землі.*

Ведуча:

Хочеться зібрати всі квіти землі і покласти їх до ніг ветеранів.

(Вручення квітів і подарунків ветеранам)

Всі разом виконують пісню "День Победы".

2. Схема книжково-ілюстративної виставки *"Ніколи в серці не зітреться вогонь тих днів і тих подій"*

До 65-річчя Перемоги пропонуємо підготувати тематичну книжково-ілюстративну виставку "Ніколи в серці не зітреться вогонь тих днів і тих подій", підготовленої відділом абонементу Хмельницької ОУНБ ім. М. Островського.

Розділи виставки:

- Дорогами війни.
- Сторінки безсмертного подвигу.
- Хмельниччина в роки Великої Вітчизняної війни.
- Рядки, обпалені війною.

Розділ 1. Дорогами війни

*Вклонися, моя Україно,
Цим людям великим і скромним,
Що в назвах фронтів титанічних
Пронесли наймення твоє.*

М. Бажан

Література:

1. 1418 дней войны: Из воспоминаний о Великой Отечественной / Сост. Е.Н. Цветаев, В.С. Яровиков. – М.: Политиздат, 1990. – 687 с.: ил.

2. Безсмертя. Книга Пам'яті України 1941-1945 / Голов. ред. колегія (голова І.О. Герасимов, заст. голови І.Т. Муковський і П.П. Панченко, відп. секр. Р.Г. Вишневський). – К.: Пошуково-видавниче агентство "Книга Пам'яті України", 2000. – 944 с.: іл.

3. Великая Отечественная война, 1941 – 1945. События. Люди. Документы: Краткий ист. справочник / Под. общ. ред. О.А. Гжешевского; Сост. Е.К. Жигунов. – М.: Политиздат, 1990. – 464 с.

4. Великая Отечественная война. 1941-1945. в фотографиях и кинодокументах: В 5 т. – М.: Планета, 1985 – 1989. – ил.

5. Вікопомний подвиг. Україна у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 років. Фотоальбом. – К.: Фенікс, 2006. – 216 с.: іл.

6. Днепр – река героїв: Свідчення всенародного подвига. – 2-е изд., доп. – К.: Політиздат, 1988. – 391 с.: іл.

7. Кентій А.В. Війна без пощади і милосердя: Партизанський фронт у тилу вермахту в Україні (1941-1945): Центр. держ. архів громад. об'єднань України. – К.: Генеза, 2005. – 408 с.

8. Литвин В.М. Україна в Другій світовій війні (1939 – 1945). – К.: Видавничий дім "Лі – Терра", 2004. – 464 с.

9. Людний Ф.П. Дорогами війни. – К.: Україна, 2005. – 420 с.: іл. – Бібліогр.: с. 413 – 414.

10. Миттєвості війни: фотоальбом / Авт. тексту і упоряд. М.І. Селюченко. – К.: Спалах ЛТД, 1994. – 156 с.: іл.

11. Про відзначення 65-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні та звільнення України від фашистських загарбників: Постанова Верховної Ради України від 13 січ. 2009 р. № 842-VI // Голос України. – 2009. – 20 січ. – С. 4.

12. Танєєв Г.І. Севастополь, 1941 – 1942: Хроніка героїчної оборони. – К.: Україна, 1995. – Рос.

13. Україна в полум'ї війни. 1941 – 1945 / П.П. Панченко, О.І. Уткін, В.І. Горєлов та ін. – К.: Україна, 2005. – 560 с.: іл.

14. Шляхами перемоги: Фотоальбом / Мет. упоряд. М.І. Селюченко. – К.: Спалах, 1995. – 311 с.

Розділ 2. Сторінки безсмертного подвигу

*В гранітному мовчанні обелісків,
У поминально-сяючих вогнях
Прийдеши Вам вклоняться буде низько –
Геройство Ваше збереже в віках.*

Г. Ісаєнко

Література:

1. Андрусяк М. Брати грому. – Коломия: Вік, 2005. – 832 с.

2. Березняк Є.С. Пароль "Dum spiro...": Розповідь розвідника. – К.: Україна, 2003. – 222 с.: іл.

3. В ім'я життя / Авт.-упоряд. З.О.Сільченко. – К.: Україна, 2005. – 288 с.: іл. – укр., рос.

4. Василевський А.М. Дело всей жизни. – М.: Політиздат, 1989. – 320 с.

5. Герої визволення України / Авт.-упоряд. П. Машовець. – К.: Україна, 2007. – 111 с.: іл.
6. Дорогой мужества / Сост.: Кузнецов В.А., Иванов А.Т. – М.: Политиздат, 1998. – 351 с.: ил.
7. Жуков Г.К. Спогади і роздуми: У 2т. Т.1. – 2-ге вид., доп. – К.: Політвидав України, 1990. – 508 с.: іл.
8. Звитязниці: Жінки – Герої Радянського Союзу в боях за Україну в роки Великої Вітчизняної війни. – К.: Україна, 1995. – 247 с.: іл.
9. Литвинов В.В. Ешелони в пекло: Док. розповідь про пошук, що тривав майже чверть ст. / Пер. з рос. В.П. Дяченка. – 2-ге вид. – К.: Веселка, 1995. – 366 с.: фото.
10. Плотницький В.П. Останні постріли повстанців / художньо-док. повість: Спогади. – Житомир: ПП "Рута", "Волинь", 2007. – 208 с.: 20 іл.
11. Сабуров О.М. Відвойована весна / О.М. Сабуров. – К.: Україна, 2008. – 736 с.: портр.
12. Степанюк Ю.П., Списаренко Б.Д. Фронт під крилом. Докум. повість. – К.: Генеза, 1995. – 176 с.
13. Тронько П.Т. Згадаймо всіх поіменно...: З історії боротьби молоді України проти німецько-фашистських загарбників у роки ВВВ 1941–1945 рр. / Г.Т. Тронько. – К.: Молодь, 2001. – 223 с.: іл.
14. Феденко С. Розлука: Спогади з Другої світової війни / К.: Смолоскип, 1996. – 536 с.: іл., портр.
15. Штеменко С.М. Генеральний штаб у роки війни: Кн. 1; 2 / Пер. з рос. – К.: Політвидав України, 1987. – 908 с.

Розділ 3. Хмельниччина в роки Великої Вітчизняної війни

*Уклонись полеглим низько,
І поглянь – бо навкруги
Біль вітчизни в обелісках,
В жалобних гранітних списках –
Найдорожчі з дорогих!*

І. Паліївець

Література:

1. Абрамов В.Г. Поділля у Великій Вітчизняній війні. – Львів: Каменяр, 1969. – 416 с.

2. Гальчак С.Д. Визволення Вінниччини від нацистських загарбників (20 грудня 1943 р. – 28 березня 1944 р.). – 2-е вид.: доповн., перероб. – Вінниця: Книга-Вега, 2005. – 416 с.; іл.

3. Гордость и слава Подолии: Очерки о Героях Сов. Союза – уроженцах Хмельниц. обл. / Сост. М.Е. Макухин. – Львов: Каменяр, 1985. – 262 с., ил.

4. Завальнюк О.М. Хмельниччина у 1941 – 1944 рр.: хроніка війни / О.М. Завальнюк, О.Б. Комарніцький, Ю.В. Олійник. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2005. – 140 с.

5. Збережемо пам'ять про подвиг: Спогади земляків – учасників Великої вітчизняної війни у записах їхніх онуків і правнуків: темат. зб. / Упоряд. С.В. Шевчук, В.П. Малиновський. – Хмельницький: Видавництво Сергія Пантюка, 2004. – 140 с.

6. Книга Пам'яті України. Хмельницька область: Історико-меморіальне багатотомне видання в 10 т. Поіменний список полеглих воїнів-визволителів. – Хмельницький: Поділля, 1995. – 1997.: іл.

7. Нацистський окупаційний режим на Хмельниччині. 1941 – 1945: докум. і мат. / Упоряд. М.П. Вавринчук, ред. Л.В. Баженов; Хмельниц. облдержадмін., Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Держ. архів Хмельниц. області. – Кам'янець-Поділ.: ОШОМ, 2009. – 576 с.

8. Поділля у Великій Вітчизняній війні (1941 – 1945 рр.). Збірник документів і матеріалів. – Львів: Каменяр, 1969. – 416 с.

9. Поминальна книга "Діти війни – жертви війни" / Ред. В.В. Федоришин. – Хмельницький: Видавець ПП Цюпак А.А., 2009. – 112 с.

10. Проскурівсько-Чернівецька операція – видатна подія Другої світової війни: зб. док. і мат. / Упоряд.: Вавринчук М.П., Завальнюк О.М., Слободянюк П.Я. – Хмельницький, 2009. – 385 с.

11. Сваричевський А.В. Йшла війна Поділлям (нариси, статті, дослідження). – Хмельницький: ТОВ НВП "Евріка", 2004. – 88 с.

12. Слободянюк П.Я. Воєнне лихоліття на Поділлі (1941 – 1945 рр.): моногр. / П.Я. Слободянюк, М.П. Вавринчук, Ю.В. Олійник та ін. – Кам'янець-Подільський: ПП "Медобори-2006", 2007. – 312 с.

Розділ 4. Рядки, обпалені війною

*Ми йшли нелегкою дорогою,
Де кров лилась і ніт рясний...
Нас світ вітав із Перемогою,
Якій не складено ціни.*

В. Семеновський

Література:

1. Адамович А. Блокадная книга. – 5-е изд., испр. и доп. – Л.: Лениздат, 1989. – 526 с.: ил.
2. Быков В.В., Рыбаков А.Н. Неизвестный солдат: Повести. – М.: Мол. гвардия, 1985. – 235 с.: ил.
3. В єдинім строю: Зб. віршів поетів-фронтовиків. – К.: Рад. письменник, 1985. – 310 с.
4. Васильев Б.Л. В списках не значился: Роман. – Х.: Прапор, 1990. – 208 с.
5. Воробьев Е. Земля, до востребования: Роман. – М.: ДОСААФ, 1989. – 701 с.: ил.
6. Воробьев К. Убиты под Москвой: Повести. – М.: Правда, 1989. – 464 с.
7. Гончар О.Т. Людина і зброя: Роман. – К.: Укр. письменник, 1994. – 287 с.
8. Гончар О.Т. Прапороносці: Трилогія. – К.: Веселка, 1995. – 463 с.: іл.
9. Довженко О. Зачарована Десна: Оповідання. Щоденник (1941 – 1956). - К.: Дніпро, 2008. – 504 с.
10. Некрасов В.П. В окопах Сталинграда: Повесть; Рассказы. – М.: Худ.лит., 1990. – 319 с.
11. Симонов К.М. Живые и мертвые: Роман / И. Бажинова, В. Савадова. – К.: Дніпро, 1984. – 477 с.: ил.
12. Федоров А.Ф. Подпольный обком действует / Лит. запись Е. Босняцкого. – К.: Политиздат Украины, 1986. – 783 с.: ил.
13. Шолохов М.А. Они сражались за Родину. Судьба человека. Наука ненависти: Роман, рассказы. – М.: Советский писатель, 1985. – 288 с.

☞ 3 досвіду роботи ЦБС ☜

Городоцька ЦБА

Цикл заходів, присвячених 65-річчю Перемоги *"Вклонімося великим тим рокам"*

1. "Ми перемогли разом" – година пам'яті для молоді.
2. Хронометр пам'яті "Нам 45-й славити в віках".
3. Зустріч з ветеранами Великої Вітчизняної війни "Живуть герої серед нас".
4. Книжкова виставка "У чорних лабіринтах фашизму".
5. Бесіда-спогад "Немає гірше, ніж в неволі".
6. Вахта пам'яті "Горять з граніту вічні солдати. Вогнями їх пам'ять жива".
7. Інтернет-огляд "Як визволяли Україну".

Деражнянська ЦБА

1. Вечір "Згадаймо, друзі, Перемоги день".
2. Година історичної правди "У серці народу вічно і поіменно".
3. Година пам'яті "Стоїть обеліск і на нім імена, які вкарбувала війна".
4. Урок мужності "Вічна пам'ять тим, хто загинув, вічна слава всім, хто загинув".

Красилівська ЦРБ

1. Обласний огляд-конкурс дитячого малюнка "Намалюй травень, намалюй Перемогу".
2. Година-реквієм "У граніті, у бронзі, у серцях".
3. Зустріч-спогад "Війна їхніми очима".
4. Година історії, година Пам'яті "Ми подвиг вічно будем пам'ятати".
5. Літературний вечір "Велика Вітчизняна війна в поезії та прозі українських письменників".

☞ Рекомендовані Інтернет-ресурси ☜

1. *Національний музей історії Великої Вітчизняної війни.* – Електронні дані. – Режим доступу: www.Warmuseum.Kiev.ua

2. *Успішна справа.* – Електронні дані. – Режим доступу: www.uspishnasprava.org

3. *До 65-річчя перемоги.* – Електронні дані. – Режим доступу: www.peremoga.gov.ua

4. *Велика Вітчизняна війна і наш край.* – Електронні дані. – Режим доступу: www.sites.google.com/site/narcbs

5. *Великі війни.* – Електронні дані. – Режим доступу: www.iz-istorii.biz

6. *Велика Вітчизняна війна у віршах поетів Поділля.* – Електронні дані. – Режим доступу: www.blogs.ukrhome.net/view

☞ Зміст ☜

Тих днів не померкне слава!.....	3
Рекомендовані заходи.....	6
Сценарій Дня скорботи і вшанування жертв війни в Україні "Ще довго пам'яттю болітиме війна".....	6
Схема книжково-ілюстративної виставки "Ніколи в серці не зітреться вогонь тих днів і тих подій".....	12
З досвіду роботи ЦБС.....	17
Городоцька ЦБС	
Деражнянська ЦБС	
Красилівська ЦРБ	
Рекомендовані Інтернет-ресурси.....	18

Пам'ять жива вічно...

До 65-річчя Перемоги
у Великій Вітчизняній війні

Методичні поради

Відповідальна за випуск:
Синиця Н.М.

Укладач:
Грудецька Т.В.

Рецензент:
Маковська В.В.

Комп'ютерне опрацювання та редагування:
Синиця О.В.

Віддруковано у редакційно-видавничому відділі
Хмельницької ОУНБ ім.М.Островського